

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2011. január 20. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt **(I.rendű vádlott neve) ÉS TÁRSAI** ellen indított büntetőügyben a **Csongrád Megyei Bíróság** 2010. április 19. napján kihirdetett **6.B.671/2008/87.** számú ítéletének (I.rendű vádlott neve) I. r., (II.rendű vádlott neve) II. r., (III.rendű vádlott neve) III. r. és (IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlottakra vonatkozó és fellebbezések folytán felülbírált részét

m e g v á l t o z t a t j a

az alábbiak szerint:

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott cselekményeit

6 rb. csalás büntettének - melyből 1 rb. társtettségben és folytatólagosan, 1 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk. 318. § (1) bekezdés (6) bekezdés a) pont],

2 rb. adócsalás büntettének - melyből 1 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk. 310. § (1) bekezdés (4) bekezdés a) pont],

3 rb. adócsalás büntettének - melyből 2 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk.310. § (1) bekezdés (3) bekezdés],

4 rb. adócsalás büntettének - melyből 2 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk.310. § (1) bekezdés (2) bekezdés],

6 rb. adócsalás vétségének - melyből 4 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk.310. § (1) bekezdés],

2 rb. számviteli fegyelem megsértése vétségének [Btk.289. § (1) bekezdés a) és b) pont],

1 rb. csődbüntettnek [Btk. 290. § (1) bekezdés d) pont],

5 rb. jogosulatlan gazdasági előny megszerzése büntettének (Btk. 288. §),

1 rb. hitelezési csalás büntettének (Btk. 297/A. §)

m i n ő s í t i .

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott főbüntetését **4 (négy) év** börtönre,
(II.rendű vádlott neve) II. r. és (III.rendű vádlott neve) III. r. vádlottak büntetését **5 (öt) hónap** börtönre,
(IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlott büntetését **8 (nyolc) hónap** börtönre
s ú l y o s í t j a .

A (II.rendű vádlott neve) II., (III.rendű vádlott neve) III. és (IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlottakkal szemben kiszabott büntetés végrehajtását egyezően **1 (egy) év** próbaidőre

f e l f ü g g e s z t i .

A **(1. sz. magánfél neve)** Kft. részére megítélt kártérítést meghaladó polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítására vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A megítélt polgári jogi igények után az ott megjelölt időpontoktól a mindenkori törvényes kamat megfizetésére kötelezi (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlottat.

A polgári jogi igények után (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlottat összesen **1.500.000.- (egymillió-ötszázezer) Ft** illeték megfizetésére kötelezi.

A Csongrád Megyei Bírósági Gazdasági Hivatalnál BL.00124/2006. szám alatt bírói letétként kezelt **51.500.000.- (ötvenegymillió-ötszázezer) Ft** lefoglalását megszünteti, azt (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlottnak kiadni rendeli, de a bűnügyi költség és polgári jogi igények biztosítására visszatartja.

Kötelezi (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt fizessen meg a **(1. sz. magánfél neve) Kft. ((1. sz. magánfél címe)** jogi képviselője, dr. Légmán Imre ügyvéd részére **12.500.- (tizenkettőezer-ötszáz) Ft** munkadíjat.

Kötelezi az eljárás során felmerült bűnügyi költségből (I.rendű vádlott neve) I., (II.rendű vádlott neve) II., (III.rendű vádlott neve) III., (IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlottakat egyetemlegesen **232.936.- (kettőszázharminckettőezer-kilencszázharminchat) Ft,**
(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlottat **2.598.455.- (kettőmillió-ötszázkilencvennyolcezer-négyszázötvenöt) Ft,**

(II.rendű vádlott neve) II. r. vádlottat **117.750.-(száztizenhétezer-hétszázötven) Ft.**,
(III.rendű vádlott neve) III. r. vádlottat **104.500.-(száznégyszer-ötszáz) Ft.**,
(IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlottat **108.500.-(száznolcezer-ötszáz) Ft** bűnügyi költség megfizetésére az államnak, a Csongrád Megyei Bírósági Gazdasági Hivatal felhívása szerint, míg 872.537.-(nyolcszázhetvenkettőezer-ötszázharminchét) Ft bűnügyi költség az állam terhén marad.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének (I.rendű vádlott neve) I. r., (II.rendű vádlott neve) II. r., (III.rendű vádlott neve) III. r. és (IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlottakra vonatkozó és fellebbezések folytán felülbírált részét **h e l y b e n h a g y j a .**

Megállapítja, hogy III. r. vádlott előző neve: **(III. r. vádlott előző neve)**, II. r. vádlott személyi igazolványának száma: **(szig. sz.)**, születési ideje: **(születési idő)**.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság

az ismeretlen helyen tartózkodó **(I.rendű vádlott neve)** I. r. vádlott bűnösségét 2 rb. a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntetében, 2 rb. a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntetében, melyből 1 rb. társtetteségben elkövetett, 2 rb. a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntetében, melyből 1 rb. folytatólagosan elkövetett, 5 rb. a Btk. 288. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetében, 1 rb. a Btk. 297/A. § szerinti hitelezési csalás büntetében, 2 rb. a Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés szerint minősülő adócsalás büntetében, melyből 1 rb. folytatólagosan elkövetett, 3 rb. a Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző és (3) bekezdés szerint minősülő folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, 5 rb. a Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő adócsalás büntetében, melyből 2 rb. folytatólagosan elkövetett, 1 rb. a Btk. 310. § (1) bekezdése szerint minősülő adócsalás vétségében, 4 rb. a Btk. 310/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan, a munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás vétségében, 2 rb. a Btk. 289. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint minősülő a számvitel rendjének megsértése vétségében és 1 rb. a Btk. 290. § (1) bekezdés d) pontja szerinti csődbűncselekményben állapította meg.

Ezért halmazati büntetésül 3 év börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az I. r. vádlottat az ellene 4 rb. a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette, a 6 rb. a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette és 1 rb. a Btk. 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntette miatt emelt vád alól felmentette, továbbá az I. r. vádlottal szemben a 6 rb. a Btk. 297/A. §-a szerint minősülő folytatólagosan elkövetett hitelezési csalás büntette és az 1 rb. a Btk. 288. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette miatt indított eljárást - elévülés okából - megszüntette.

(II.rendű vádlott neve) II. r., **(III.rendű vádlott neve)** III. r., **(IV.rendű vádlott neve)** IV. r. vádlott bűnösségét - egyezően - 1 rb. a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan, társtettességben elkövetett csalás büntetében állapította meg. Ezért a II. r. vádlottat 300 napi tétel, összesen 60.000,- Ft, **(III.rendű vádlott neve)** III. r. vádlottat 350 napi tétel, összesen 70.000,- Ft, **(IV.rendű vádlott neve)** IV. r. vádlottat - mint többszörös visszaesőt - 400 napi tétel, összesen 80.000,- Ft pénzbüntetésre ítélte.

Mindhárom vádlott esetében rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

Az elsőfokú bíróság az V. r. vádlottat az ellene a Btk. 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntette miatt emelt vád alól - bizonyítottság hiánya okából - felmentette.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett az I. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, kötelezte a **(gazdasági társaság neve)** Bt. jogutódja, a **(2. sz. magánfél neve)** Kft. magánfél részére 12.760.000,- Ft kártérítés és ezen összegnek 1998. szeptember 30. napjától 2004. december 31. napjáig járó évi 11%-os kamatának, valamint 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatának megfizetésére.

A **(1. sz. magánfél neve)** Kft. magánfél részére 180.274.730,- Ft kártérítés megfizetésére kötelezte az I. r. vádlottat, továbbá ezen összegnek 1998. március 15. napjától 2004. december 31. napjáig járó évi 11%-os kamatának, továbbá 2005. január 1. napjától az előzőekben már írtak szerinti kamatának megfizetésére. A **(1. sz. magánfél neve)** Kft. magánfél ezt meghaladó polgári jogi igényét - helyesen: igényének érvényesítését - egyéb törvényes útra utasította.

A **(3. sz. magánfél neve) Kft., (4. sz. magánfél neve), (5. sz. magánfél neve)** magánfelek polgári jogi igényét - helyesen: igényének érvényesítését - egyéb törvényes útra utasította.

Az I. r. vádlottat összesen 750.000,- Ft eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

A Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság által a nyomozás során 222/1998. bü. szám alatt (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott, a **(korlátolt felelősségű társaság neve)** Kft. és a **(egyházközség neve)** Egyházközség tulajdonában lévő ingó és - az elsőfokú ítélet rendelkező részében helyrajzi szám és tulajdoni hányad szerint is megjelölt - ingatlan vagyontárgyakra elrendelt zár alá vételt fenntartotta azzal, hogy figyelmeztette a magánfeleket, amennyiben a polgári jogi igény vonatkozásában a teljesítési határidő lejártától számított 30 napon belül nem kezdeményeznek végrehajtási eljárást, úgy a bíróság a zár alá vételt feloldja.

Feloldotta viszont a **(ingatlan címe)** szám alatti **(helyrajzi szám)** helyrajzi számú ingatlanra elrendelt zár alá vételt. A bejegyzés törlése iránt megkereste a **(települési)** Körzeti Földhivatalt.

A Csongrád Megyei Bírósági Gazdasági Hivatalnál BL.00124/2006. szám alatt bírói letétben kezelt összesen 51.500.000,- Ft-ot a bűnügyi költség és a polgári jogi igények biztosítása céljából visszatartotta.

Az eljárás során felmerült bűnügyi költség összegét 3.754.024,- Ft-ban állapította meg, ebből I., II., III. és IV. r. vádlottat egyetemlegesen 245.142,- Ft, az I. r. vádlottat külön 2.871.134,- Ft, a II. r. vádlottat 256.125,- Ft, a III. r. vádlottat 188.374,- Ft, a IV. r. vádlottat 199.249,- Ft megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélet ellen fellebbezést jelentettek be:

- az ügyész (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott terhére súlyosításért, hosszabb tartamú börtönbüntetés és közügyektől eltiltás kiszabása végett, továbbá részbeni felmentése, illetőleg az ítéletben megjelölt bűncselekmények miatti eljárás megszüntetése miatt, e bűncselekményekben történő bűnösségének megállapítása érdekében;

(II.rendű vádlott neve) II. r., (III.rendű vádlott neve) III. r. és (IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlottak terhére súlyosításért, pénzbüntetés helyett velük szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés kiszabása végett;

V. r. vádlott esetében pedig felmentése miatt, e vádlott bűnösségének megállapítása érdekében;

- (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott védője a bűnösség és a tényállás téves megállapítása, az ítélet megalapozatlansága, a bizonyítékok helytelen mérlegelése, a bizonyítási indítványok elutasítása miatt, valamennyi cselekményt érintően az I. r.

vádlott bűncselekmény hiánya okából történő felmentése és a polgári jogi igények egyéb törvényes útra utasítása végett;

- az V. r. vádlott a felmentés jogcímének megváltoztatása, vagyis bűncselekmény hiánya okából történő felmentés végett.

A fellebbviteli főügyészség átiratában az ügyész által bejelentett fellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn. A Be. 357. § (2) bekezdése alapján visszavonta az I. és az V. r. vádlottak felmentése miatt bejelentett ügyészi fellebbezést, illetőleg csak részben sérelmezte az I. r. vádlott vonatkozásában az elévülés okából történő eljárást megszüntető rendelkezést. Kizárólag az 1996. évtől megvalósított, hitelezési csalás büntettének minősülő cselekmények tekintetében indítványozta az I. r. vádlott bűnösségének megállapítását. Ezek - az átiratban megjelöltek szerint - az elsőfokú ítélet 2/b/3. és 2/b/5. tényállási pontokban részletezett magatartások. (Ez utóbbi nyilvánvalóan elírás, hiszen a **(hitelszövetkezet neve)** Hitelszövetkezet sérelmére megvalósított bűncselekményt mind az elsőfokú bíróság, mind a főügyészségi átirat csalás büntettének minősítette. Ennek alapján az ügyészi indítvány nyilvánvalóan a tényállás 2/b/4. pontjára vonatkozik.) A főügyészi átiratban még megjelölt 2/a/3. tényállási pontban foglalt cselekmény miatt az elsőfokú bíróság is bűnösséget állapított meg, bár az indokolásban tévesen a 2/a/4. tényállási pontot jelölte meg, mely cselekményt azonban helyesen csalás büntettének minősített. Az ügyész azt is indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az ítéleti tényállás 1/c. pontjában részletezett bűncselekményt 2 rb.-nek minősítse arra figyelemmel, hogy mind az I. r. vádlott, mind a sértett egybehangzóan akként nyilatkozott, hogy **(magánszemély neve)** 152.179.000,- Ft-ot mint magánszemélynek adott át I. r. vádlottnak, a fennmaradó 28.095.730,- Ft-tal az I. r. vádlott a **(1. sz. magánfél neve) Kft.-nek** tartozik. Emellett az ügyész indítványozta az elsőfokú ítélet tényállásának, illetőleg indokolásának kisebb mérvű kiegészítését is. Álláspontja szerint valamennyi vádlottnál - tekintettel a másodfokú elbíráláskor hatályban lévő, a büntetés kiszabásánál irányadó középértékre vonatkozó Btk. 83. §-a szerinti rendelkezésekre - az elkövetéskor hatályban volt törvényi rendelkezések a kedvezőbbek. Ezen kívül az elbíráláskor hatályban lévő törvény szerint az I. r. vádlott esetében van olyan csalásként értékelt bűncselekmény, ami a Btk. 318. § (7) bekezdés b) pontja szerint minősülne, így annak büntetési tétele 5-10 évig terjedő szabadságvesztés lenne. A II., III. és IV. r. vádlott cselekményének minősítése az ügyészi átirat szerint a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő és büntetendő társtetteségben elkövetett, különösen nagy kárt okozó csalás büntette.

Egyebekben az ügyész fenntartotta az I., II., III. és IV. r. vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést. Utalt arra, hogy az I. r. vádlottnál a különösen nagy kárt okozó csalás büntette miatt alkalmazható büntetési tételkeret 2-8 évig terjedő szabadságvesztés, ezáltal a halmazati büntetés szabályaira figyelemmel a kiszabható

maximális büntetés 10 évre emelkedik, ezért a büntetési tételkeret alsó harmadához közelítő büntetés oly mértékben enyhe, hogy az a büntetési célok megvalósulását veszélyezteti. II., III. és IV. r. vádlottak esetében úgy vélte, hogy az elsőfokú bíróság túlzott jelentőséget tulajdonított az időmúlásnak, illetőleg nem vette figyelembe azt, hogy a vádlottak kifejezetten jogtalan haszonszerzés céljából működtették a kft.-t, azt lényegében erre hozták létre. Indítványozta pontosítani a Btk. 310/A. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősített bűncselekmények minősítését is, mert álláspontja szerint ezt a bűncselekményt csak a 2005. évi CXI. törvény 22. §-a iktatta be a Btk.-ba 2005. szeptember 1. napjától. A főügyészi átirat egyebekben részletesen - az elsőfokú ítélet tényállási pontjaira is utalva - felsorolta és minősítette az I. r. vádlott terhére megállapítani indítványozott bűncselekményeket.

Az V. r. vádlott a másodfokú eljárás során szintén visszavonta a fellebbezését. Ezáltal az elsőfokú ítélet az V. r. vádlott tekintetében, illetőleg az I. r. vádlott felmentését érintő körben első fokon jogerőre emelkedett.

A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyész perbeszédében a módosított fellebbezést az átiratában foglaltakkal azonos tartalommal fenntartotta. Álláspontja szerint alaptalan az I. r. vádlott felmentése érdekében bejelentett fellebbezés, mert az kizárólag a bírói mérlegelést támadja. Emellett az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére sem látott okot, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást az eljárási szabályok betartásával folytatta le. Úgy ítélte meg, hogy újabb tanúk kihallgatásától az időmúlás miatt nem várható eltérő tényállás megállapítása. Hivatkozott arra is, hogy a védelem által vitatott **(eseti szakértő neve)** eseti szakértő bevonása az eljárásba a nyomozó hatóság engedélyével történt, így újabb szakértő kirendelésére sincs szükség. Az I. r. vádlott büntetésének súlyosítására irányuló fellebbezés körében hivatkozott az igen magas elkövetési értékekre, illetőleg a többszörös halmazatra, míg a II., III., IV. r. vádlottak tekintetében az átiratában írtakkal egyezően arra, hogy az elsőfokú bíróság eltúlzottan értékelte javukra az időmúlást. Perbeszéde szerint az elsőfokú bíróság a polgári jogi igények tekintetében is a törvényi előírásoknak megfelelően döntött.

A **(1. sz. magánfél neve)** Kft. jogi képviselője indítványozta az ítéletben megállapított kamat mértékének pontosítását, mert az az ott megjelölt időszakban nem 11, hanem 20% volt. A rájuk vonatkozó ítéleti rendelkezés helybenhagyása mellett ügyvédi munkadíj megállapítását is kérte.

A **(gazdasági társaság neve)** Bt. jogutódjának, a **(2. sz. magánfél neve)** Kft.-nek a jogi képviselője indítványozta, hogy a bíróság a csőd- és felszámolási eljárásról szóló törvény rendelkezéseire figyelemmel a felszámolásból befolyt, és bírói letétbe helyezett összeget utalja vissza, hiszen kártérítési igényük a hitelezői sorrendben az egyéb követelést megelőzi.

Az I. r. vádlott védője a Be. 351. § (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő tényállást állapítson meg, amelyet az I. r. vádlott vallomására alapítson. Álláspontja szerint az I. r. vádlott cselekvőségével nem merítette ki a csalás törvényi tényállásának elemeit, magatartását, esetleges felelősségét a polgári jogviszony alapján kell megítélni. Ezért fenntartotta az I. r. vádlott érdekében bejelentett valamennyi bűncselekmény vádja alóli felmentésre irányuló fellebbezését.

A II. és a III. r. vádlottak védője az ügyészi fellebbezéssel szemben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Sérelmezte a főügyészségi átirat azon kitételét, mely szerint a vádlottak a kft.-t bűncselekmények elkövetésére hozták létre, hiszen a terhükre a bíróság kizárólag egy bűncselekmény elkövetését állapította meg. Hivatkozott arra, hogy a III. r. vádlott mint könyvelő vett részt a kft. tevékenységében, így annak teljes működését nem látta át, sőt, amikor az I. r. vádlott hamis mérleg elkészítésére akarta rávenni, úgy azt megtagadta. A II. r. vádlott esetében pedig arra hivatkozott, hogy közepes fokban korlátozott elmeállapota miatt ő sem volt tisztában a kft. tényleges működésével.

A IV. r. vádlott védője csatlakozva a II. és a III. r. vádlott védőjéhez, szintén kifogásolta azt az ügyészi álláspontot, mely szerint a vádlottak szervezeten követték el a bűncselekményt, észrevételezte, hogy az elsőfokú ítélettel ellentétben a főügyészségi átirat súlyosabban minősülő bűncselekményben [nem a Btk. 318. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a), hanem (6) bekezdés a) pontja szerinti cselekményben] indítványozza megállapítani a vádlott(ak) bűnösségét. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a meg nem térült kár összegét. A IV. r. vádlott beszámítási képességének enyhe fokú korlátozottságára figyelemmel kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

Az ítélet tábla kizárólag az ügyészi fellebbezést ítélte részben alaposnak, mégpedig annak az I. r. vádlott cselekményeinek eltérő minősítésére, I., II., III. és IV. r. vádlottak büntetésének súlyosítására, illetőleg az 1996-tól elkövetett hitelezési csalások elévülésének téves megállapítására vonatkozó részében.

A másodfokú bíróság a fellebbezésekkel megtámadott ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdése szerint eljárva - az ugyanezen § (2) bekezdésében és a Be. 349. § (1) bekezdésében írt korlátok között - az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során megállapította, hogy azt az elsőfokú bíróság mind a Be. XVI. Fejezetében foglalt, a megismételt eljárásra vonatkozó rendelkezések, mind a XXV. Fejezetében a Be. 528-530. §-ában részletezett, az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottra vonatkozó rendelkezések betartásával folytatta le.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásra vonatkozó szabályok szem előtt tartásával lényegében ismételten teljes terjedelmében lefolytatta a bizonyítási eljárást. A másodfokú hatályon kívül helyező végzésben részletezetteknek megfelelően külön kiterjedt bizonyítást vett fel a könyvszakértői véleményeket érintően. A védelem az eljárás egésze során támadta mind alaki, mind tartalmi szempontból ezeket a szakértői véleményeket. Az elsőfokú bíróság által felvett bizonyítás alapján aggálytalanul megállapítható volt - és ezt a másodfokú bíróság is osztotta -, hogy **(eseti szakértő neve)** eseti szakértő bevonására a nyomozó hatóság engedélyével került sor. Nevezett kihallgatásával az is egyértelműen tisztázódott, hogy az eseti szakértő bevonása azért vált szükségessé, mert mind a **(korlátolt felelősségű társaság neve)** Kft.-nél, mind pedig a Szent Miklós Alapítványnál a könyvelési dokumentációkban gyakorlatilag akkora káosz uralkodott, hogy annak rendszerezése több ember közreműködését tette szükségessé. **(eseti szakértő neve)** tehát gyakorlatilag csak technikai segédszemélyzetként működött közre, a szakértői vélemény kimunkálását **(1. sz. igazságügyi könyvszakértő neve)** igazságügyi könyvszakértő végezte, de ennek előfeltétele az egyáltalán meglévő könyvelési dokumentáció bizonyos mértékű rendszerezése volt.

A könyvszakértő részletes kihallgatásával az is bizonyítottá vált, hogy a nagy mennyiségű, ámde kaotikus könyvelési anyag több tekintetben hiányos volt. Így a szakértő csak a fellelt dokumentumok alapján tudta összeállítani a szakértői véleményét, és kimunkálni az adócsalással kapcsolatos bűncselekmények elkövetési értékeit. **(1. sz. igazságügyi könyvszakértő neve)** igazságügyi könyvszakértő és dr. **(2. sz. igazságügyi könyvszakértő neve)** igazságügyi könyvszakértő szakértői véleménye között sem mutatkozott olyan ellentmondás, amelyik bármelyik szakértői véleményt aggályossá tette volna és indokolta volna újabb szakértő kirendelését.

Mindezekből az is következik, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el az I. r. vádlott védőjének új könyvszakértő kirendelésére vonatkozó indítványát, ezzel kapcsolatosan kifejtett indokait a másodfokú bíróság mindenben osztotta.

A széles körben felvett bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság megalapozott és hiánytalan tényállást állapított meg, ami az alább részletezett kismértékű kiegészítésekkel és helyesbítésekkel irányadó volt a másodfokú eljárás során is.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet tényállását a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján a következőkkel egészítette ki, illetőleg helyesbítette:

A tényállás 1/a. pontja tekintetében az ítélet 12. oldal 2. bekezdésében helyesbítette az okozott kár összegét 14.862.024,- Ft-ra. Ebből a kárból térült meg 2.000.000,- Ft. Az okozott kár összegének helyesbítése nem érinti azt a tényt, hogy a magánfél a vádlottal szemben 12.760.000,- Ft és kamataira terjesztett elő polgári jogi igényt.

A tényállás 4/I/a. pontját kiegészítette az általános forgalmi adóról szóló, 2008. január 1. napjától hatályos 2007. évi CXXVII. törvény 55. § (1) bekezdésével, 56. §-ával, 120. § a) pontjával, 127. § (1) bekezdés a) pontjával és a 2004. január 1. napjától hatályos, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény rendelkezéseivel.

A tényállás 4/I/a., 4/I/b., 4/I/k. pontjait kiegészítette azzal, hogy az I. r. vádlott a **(1. sz. adóhatóság neve)** APEH felé nem tett eleget adózási kötelezettségének, illetőleg fejtette ki megtévesztő magatartását, a 4/II/a., a 4/II/b.-4/II/b/3. pontjaiban részletezett magatartásával az I. r. vádlott a **(2. sz. adóhatóság neve)** APEH felé fejtett ki megtévesztő magatartást.

A nyomozás során az I. r. vádlott ingó és ingatlan vagyontárgyainak zár alá vételét 1998. december 14-án rendelte el a nyomozó hatóság.

Egyebekben az elsőfokú bíróság tényállása hiánytalan volt és az előbb írt kiegészítések sem érintették annak megalapozottságát oly mértékben, ami egyáltalán felvetette volna az I. r. vádlott védője által hivatkozott Be. 351. § (2) bekezdés a) pontja szerinti (a tényállás nincs felderítve) megalapozatlansági okot.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az I. r. vádlott védőjének azon észrevételét sem, hogy az elsőfokú ítélet azért megalapozatlan, mert a megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával. Ezzel szemben az ítélőtábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ítéleti tényállását a bizonyítékok körültekintő és gondos mérlegelése alapján állapította meg. Anélkül, hogy az egyes vallomások szükségtelen, szó szerinti ismétlésébe bocsátkozott volna, rendkívül logikusan, minden részletre kiterjedően mutatott rá arra, hogy mely vallomásokat milyen egyéb bizonyítékokra figyelemmel fogadott vagy utasított el.

Itt jegyzi meg az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenysége során külön kitért arra is, hogy a vádlotti és a sértetti állítással ellentétben miért nem azt állapította meg a tényállás 1/c. pontjában, hogy az ott írt összeg egy részét **(magánszemély neve)** magánszemélyként, másik részét pedig mint a kft. ügyvezetője adta kölcsön az I. r. vádlottnak. Erre vonatkozó okfejtését is mindenben osztotta a másodfokú bíróság, ezért e tekintetben alaptalan a főügyészség azon indítványa, hogy a tényállás 1/c. pontjában részletezett bűncselekmény 2 rb.-nek minősül.

Az I. r. vádlott felmentése végett bejelentett fellebbezés a bizonyítékok mérlegelését támadja. Azt sérelmezi, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el az I. r. vádlott azon védekezését, mely szerint egyik sértettel szemben sem tanúsított megtévesztő magatartást, vagyis csalást nem követett el, a sértettek és közte polgári jogügylet jött létre, amit a polgári törvény alapján kell elbírálni. Az általa működtetett **(korlátolt**

felelősségű társaság neve) Kft., illetőleg a Szent Miklós Alapítvány tevékenysége is megfelelt a jogszabályi előírásoknak, így adócsalás büntettét és egyéb, a vád tárgyává tett gazdasági bűncselekményeket sem követte el.

Bár az ítéleti tényállás nem kronológiai sorrendben, hanem mondhatni bűncselekmény-kategóriák szerint részletezi az I. r. vádlott cselekvőseit, az időpontok egybevetésével jól követhető az I. r. vádlott önhibából eredő eladósodásának folyamata. A tényállás 2. pontja részletezi a különböző pénzügyi intézetektől felvett kölcsönügyleteket. Az I. r. vádlott a kölcsönöket kezdetben még időre visszafizette, majd később azokat csak a meghosszabbított határidőben tudta teljesíteni. Utóbb azonban - az egyébként felmentéssel érintett, a tényállás 3. pontjában részletezett ügyletei miatt - egyre inkább fizetési késedelembe esett, ekkor már csak a hitelintézetek tévedésbe ejtésével tudott nagyobb összegű kölcsönhöz hozzájutni, amelyekből lejárt adósságait fizette vissza. Ugyanakkor a tényállás 1. pontjában részletezett különféle üzleti vállalkozásba is belefogott, ahol több irányú eladósodása miatt szintén egyre inkább fizetési nehézségbe került, majd eleve a visszafizetés szándéka és reális lehetősége nélkül vállalt kötelezettségeket, majd az áru ellenértékét nem fizette meg. Az egyébként is fennálló fizetési nehézségeit a sértettek elől eltitkolta, a sértetteket megtévesztve (jelzáloggal terhelt ingatlanok biztosítékkénti felajánlásával) jutott újabb nagy összegű készpénzhez, de ekkor már az ellenszolgáltatás nyújtására sem reális lehetősége, sem szándéka nem volt. Tény, hogy a vádlott adósságcsapdába került, de ez saját felróható magatartásának volt köszönhető, mert a felvett pénzeket az általa megjelölt céltól eleve más célra kívánta felhasználni, illetőleg a kölcsön visszafizetésére már a felvétel időpontjában sem volt reális lehetősége. Ebből következik, hogy cselekményeit nem a polgári jog, hanem a büntetőjog alapján kell elbírálni.

Az általa működtetett **(korlátolt felelősségű társaság neve)** Kft. és Szent Miklós Alapítvány bár gazdasági tevékenységet is folytatott, ennek ellenére az I. r. vádlott lényegében semmibe vette az ezzel kapcsolatos adófizetési kötelezettségét. Nyilvánvalóan nem szolgálhat mentségül az, hogy a könyvelési feladatokat nem ő intézte, így e hiányosságokért ő nem tartozik felelősséggel. Mind a kft., mind az alapítvány ügyvezetője, illetőleg legfőbb ügyintézője az I. r. vádlott volt, így mindkettő tevékenységéért ő volt a felelős.

Mindezekre a bizonyítékok mérlegelése során az elsőfokú bíróság is rámutatott ítéletének jogi indokolásában. Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért az ezt támadó fellebbezés eredményre nem vezethetett.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlottak bűnösségére, a bűncselekmények minősítése az I. r. vádlott esetében több helyen is helyesbítésre szorult.

Az ítélőtábla legelőször azt vizsgálta, hogy az egyes vádlottaknál az elkövetéskori vagy az elbíráláskori törvény alkalmazása a kedvezőbb-e. Ezt mindig vádlottanként kell vizsgálni és mindig a legutolsó bűncselekmény elkövetésének az időpontja az irányadó. Ez az I. r. vádlott esetében 1999. június 2. napja, a II., III. és a IV. r. vádlottaknál 1998. július 3. napja. Az elsőfokú bíróság mind a négy vádlottnál az elbíráláskori, vagyis az elsőfokú ítélet meghozatalakor, 2010. április 19. napján hatályos törvényi rendelkezéseket alkalmazta (bár I. r. vádlott egyes bűncselekményeinek minősítése az akkor hatályos törvénynek sem felelt meg). A másodfokú határozat meghozatalakor azonban az elsőfokú ítélet kihirdetésekor hatályban volt törvény ún. „köztes törvénynek minősül”, és mint ilyen, a Btk. 2. §-ában lefektetett időbeli hatályra vonatkozó rendelkezésekre figyelemmel nem alkalmazható.

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott esetében az ítélőtábla azt állapította meg, hogy e vádlottnál az elkövetéskor hatályban volt törvényi rendelkezések alkalmazása a kedvezőbb. Tény, hogy - a főügyészi átiratban írtakkal ellentétben - ekkor is hatályban volt a Btk. 83. §-ában szabályozott ún. középértékre vonatkozó rendelkezés, ugyanakkor az elbíráláskor hatályban lévő értékhatárokat figyelemmel a tényállás 1/c. és 2/a/4. pontjaiban részletezett bűncselekményei (a **(1. sz. magánfél neve)** Kft. és az **(1. sz. pénzintézet neve)** Rt. sérelmére) a Btk. 318. § (7) bekezdés b) pontja szerint minősülnek, aminek a büntetési tétele 5-10 évig terjedő szabadságvesztés. A halmazatra figyelemmel a büntetési tartam 5-15 évig terjedhet. Ennek középértéke 10 év szabadságvesztés. A bűncselekmények elkövetésekor hatályban lévő törvényi rendelkezések alapján azonban az I. r. vádlott súlyosabb bűncselekményeit a törvény 2-8 évig terjedő szabadságvesztéssel rendelte büntetni, halmazati büntetésként 2-12 évig terjedhet a szabadságvesztés tartama, ennek középértéke 7 év szabadságvesztés. Összességében tehát a bűncselekmények értékhatártól függő minősítésére és az alkalmazandó jogkövetkezményekre figyelemmel az I. r. vádlott esetében a bűncselekmények elkövetése idején hatályban volt törvényi rendelkezések a kedvezőbbek.

A II., III. és a IV. r. vádlott cselekménye az elkövetéskor hatályban volt törvény alapján a Btk. 318. § (6) bekezdés a) pontja szerinti különösen nagy kárt okozó csalás büntetnének minősülne, aminek a büntetési tétele 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés volt. A másodfokú elbírálás idején hatályban lévő törvényi rendelkezések szerint ez a bűncselekmény a Btk. 318. § (5) bekezdés a) pontja szerinti jelentős kárt okozó csalás büntette, aminek a büntetési tétele 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés. (Az elsőfokú ítélet meghozatalakor az értékhatárok és ezáltal e

bűncselekmény minősítése tekintetében ugyanezek a törvényi rendelkezések voltak hatályban.) A II., III. és IV. r. vádlottak által elkövetett bűncselekmény elkövetési időpontjában, azaz 1998. július 3. napján a büntetés kiszabása körében a Btk. még nem ismerte az ún. középértéket. A másodfokú elbíráláskor azonban ez a törvényi rendelkezés hatályban van. A büntetés kiszabásánál irányadó súlyosabb rendelkezések azonban önmagukban nem zárják ki azt, hogy e három vádlott esetében összességében mégis az elbíráláskori törvények alkalmazása a kedvezőbb. E kérdést ugyanis a különös részi büntetési tételek és az egyéb jogkövetkezmények alkalmazhatósága összhatásában dönti el. Az **elsőfokú bíróság az ítéletének kihirdetésekor hatályban lévő Btk. 87. § (2) bekezdés d) pontjának** alkalmazásával szabott ki pénzbüntetést a vádlottakkal szemben. E rendelkezés szerint amennyiben a büntetési tétel legkisebb mértéke 1 évi szabadságvesztés, ehelyett rövidebb tartamú szabadságvesztést, közérdekű munkát, vagy ha - az elkövető különös méltánylást érdemlő személyi körülményeire figyelemmel - ez is túl szigorú, pénzbüntetést szabhat ki a bíróság. Az **elkövetéskor hatályos Btk. 87. § (2) bekezdés c) pontja** alapján amennyiben a büntetési tétel legkisebb mértéke 2 évi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb 1 évi szabadságvesztés szabható ki. A törvény az ún. kétszeres leszállást csak kísérlet és bűnsegély esetében engedte meg. A **másodfokú elbíráláskor hatályos** törvényi rendelkezés szerint a Btk. 87. § (2) bekezdés d) pontja alapján, ha a büntetési tétel legkisebb mértéke 1 évi szabadságvesztés, ehelyett rövidebb tartamú szabadságvesztést lehet kiszabni. Kétszeres leszállást a jelenleg hatályos törvény is csak kísérlet és bűnsegély esetén engedi meg.

Mindezek alapján tehát a II., III. és a IV. r. vádlott esetében nincs arra törvényi lehetőség, hogy velük szemben a bíróság pénzbüntetést szabjon ki. Ugyanakkor az elbíráláskor hatályban lévő törvényi rendelkezések a büntetés kiszabásánál irányadó középérték ellenére is kedvezőbbek e vádlottak számára, hiszen az általuk elkövetett bűncselekmény büntetési tétele enyhébb, mint az elkövetéskori törvény szerint, továbbá az enyhítő szakasz alkalmazásával 1 évnél rövidebb tartamú szabadságvesztés is kiszabható.

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott bűncselekményeinek minősítésénél a következőkre volt figyelemmel az ítéletábra:

- Az előzőekben az ítéletábra már kifejtette, miért nem osztotta az ügyészség azon álláspontját, mely szerint az I. r. vádlottnak a tényállás 1/c. (és nem 1/d., mint ahogy a főügyészi átirat tartalmazza) pontjában részletezett bűncselekménye 2 rb.-nek minősül. E vonatkozásban teljes mértékben elfogadta az elsőfokú bíróság ítéletének 50. oldal 5. és 51. oldal 1. bekezdésében részletezett indokait.

- Ezzel szemben a **(hitelszövetkezet neve)** Hitelszövetkezet sérelmére elkövetett bűncselekmény (a tényállás 2/b/5. pontja) 2 rb.-nek minősül, hiszen a kétszer 6 és fél

millió forintot (I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott először mint a **(korlátozott felelősségű társaság neve)** Kft. ügyvezetője, majd később mint magánszemély vette fel.

- Az adócsalásként értékelt bűncselekmények esetében a másodfokú bíróság kiegészítette az elsőfokú ítélet tényállását a különféle adók megfizetésére vonatkozó törvényi rendelkezésekkel. Ez azért vált szükségessé, mert a Btk. 310. §-ában részletezett adócsalás ún. keretdiszpozíció, amit az adózás rendjére vonatkozó külön törvényben részletezett rendelkezések töltenek ki tartalommal. Az 1/1999. Büntető Jogegységi Határozat szerint „Ha a Btk. Különös Részének valamely rendelkezése ún. keretdiszpozíció és az annak keretét kitöltő jogszabályi rendelkezésekben a bűncselekmény elkövetése után olyan mérvű változás következik be, amely a kötelezettség megszüntetésével vagy a tilalom feloldásával az addigi büntetőjogi védelmet megszünteti, e változás - a meghatározott időre szóló jogszabályok kivételével - a Btk. 2. §-nak 2. mondatára figyelemmel az elbíráláskor hatályban lévő büntetőjogi szabályozás visszaható hatályú alkalmazását alapozza meg.”. Ez azt jelenti, hogy ha a keretkitöltő rendelkezésekben olyan mérvű változás következik be, ami a kötelezettség megszüntetésével vagy a tilalom feloldásával az addigi büntetőjogi védelmet megszünteti, úgy a cselekmény már nem bűncselekmény és azt az új törvény visszaható ereje folytán úgy kell tekinteni, mintha az elkövetése idején sem lett volna az. A hivatkozott Büntető Jogegységi Határozat indokolása szerint az elbíráláskor hatályos enyhébb törvény visszaható hatálya a Btk. 2. §-nak 2. mondata mellett a jogállamiság követelményéből is fakad. Tekintettel azonban arra, hogy a tényállás 4. pontjában részletezett vádlotti cselekvőségek az elbíráláskor hatályos adótörvények alapján is büntetendők, a Btk. 2. § 2. mondatának alkalmazására nem nyílt törvényi lehetőség.

- Tévedett a főügyészi átirat a tekintetben, hogy az I. r. vádlott bűncselekményeinek elkövetésekor a Btk. 310/A. § még nem létezett. Az 1999. június 2. napján hatályban lévő Btk. 310/A. §-a a Munkanélküliek Szolidaritási Alapjába fizetendő munkaadói és munkavállalói járulék fizetési kötelezettség megszegése megnevezésű bűncselekményt rendelte büntetni. Az elsőfokú ítélet meghozatalakor, illetőleg a jelenleg hatályos Btk. 310/A. §-a rendelkezik a munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalásról. Figyelemmel arra, hogy az I. r. vádlottnál a bíróság az elkövetéskor hatályban volt törvényi rendelkezéseket alkalmazza, az I. r. vádlott adócsalásként értékelt bűncselekményei nyilvánvalóan nem minősülhetnek az elkövetéskor hatályban volt Btk. 310/A. §-a szerint, így azok is a Btk. 310. §-ában részletezett adócsalásként értékelendők.

- Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tényállás 2/b/3. és 2/b/4. pontjaiban részletezett, a Btk. 297/A. §-a szerinti hitelezési csalás büntette vonatkozásában elévülés címén a büntetőeljárást megszüntette. A 2/b/3. szerinti bűncselekmény esetén az I. r. vádlott 1996. július 18. napján nyújtott be hitelkérelmet a **(2. sz. pénzügyintézet**

neve)hoz. Ehhez valótlán tartalmú főkönyvi kivonatot és mérleget csatolt, ezzel félrevezette a pénzügyintézetet és a létrejött kölcsönszerződés alapján 1996. augusztus 1-jén előbb 10 millió, majd másnap 20 millió forintot vett fel.

A tényállás 2/b/4. pontja szerint az I. r. vádlott 1997. május 5-én kötött kölcsönszerződést hasonló módszerrel a **(3. sz. pénzügyintézet neve)** Rt.-vel, az ennek alapján járó 20 millió forint folyósítása 1997. május 6. napján megtörtént.

Ellentétben tehát az elsőfokú ítélet indokolásának 68. oldal 5. bekezdésében írtakkal, ezekben az esetekben pontosan megállapítható volt mind a hiteligénylés, mind a kölcsön folyósításának a napja.

Dr. **(feljelentő neve)** 1998. október 7. napján tett feljelentést (I.rendű vádlott neve) vádlottal szemben (nyomozati iratok I. kötet 147. oldal). Ebben már szó esik az 1996. július 18-i banki ügyletről is, hiszen a feljelentő sérelmezte, hogy ennek biztosítékként az I. r. vádlott egyházi ingatlanokat terhelte meg. A nyomozást 1998. november 10. napján rendelték el. Az I. r. vádlottat gyanúsítottként többször kihallgatták, így 1999. április 14. napján az ingatlanok adásvételével és a banki hitelfelvételekkel kapcsolatosan (nyomozati iratok VII. kötet 1973. oldal), majd 2000. június 14. napján 10 rb. hitelezési csalás büntetettével is meggyanúsították (nyomozati iratok VII. kötet 1994. oldal).

Figyelemmel a 3 éves elévülési időre, nyilvánvaló, hogy az 1996. július 18-i (tényállás 2/b/3.) és az 1997. május 6-i (tényállás 2/b/4.) elkövetés és a feljelentés, valamint a nyomozás elrendelése, de még az 1999. április 14. napján fogantatott gyanúsítottkénti kihallgatás között sem telt el ennyi idő. Tévedett az elsőfokú bíróság abban is, hogy a nyomozó hatóság 1998. november 20-i lefoglalást elrendelő határozata az elévülést azért nem szakította félbe, mert az eljárási cselekmény fogantatására nem a konkrét bűncselekménnyel kapcsolatosan került sor. Egységes a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy a bűncselekmény elévülését csak azok az - ügy előbbre vitelét célzó, tehát érdemi - eljárási cselekmények szakítják félbe, amelyek ténybeli alapja azonos az utóbbi vád tárgyává tett cselekmény ténybeli alapjával (tárgyi feltétel); illetve amelyek meghatározott személy - a későbbi vádlott - ellen a fentebb említett tények bekövetkezésében, előidézésében játszott szerepének tisztázására irányulnak (személyi feltétel). E feltételek együttes teljesülése esetén az elévülés attól függetlenül félbeszakad, hogy a büntetőeljárás megindítására a későbbi vádlott, ismeretlen vagy más ismert személy ellen került-e sor; illetve, hogy a vádlottal szemben a bűncselekmény megalapozott gyanújának közlése, gyanúsítottkénti kihallgatása megtörtént-e (BH 2007/363.).

Az iratanyag lefoglalására is nyilvánvalóan dr. **(feljelentő neve)** feljelentésében foglaltakra figyelemmel került sor. Önmagában azonban a feljelentés alapján elrendelt nyomozás is félbeszakította az elévülést. Arra az egyházi ingatlanok eladása mellett

azért került sor, mert azokat az I. r. vádlott hitelkérelméhez biztosítékkul ajánlotta fel. Az ügy előbbre vitelét nyilvánvalóan nem csak a nyomozás elrendelése, hanem az I. r. terhelt gyanúsítottkénti kihallgatása is szolgálta. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a tényállás 2/b/3. és 2/b/4. pontjaiban részletezett bűncselekmények elévülését.

- Az elkövetéskor hatályban volt törvényi rendelkezések szerint egyes bűncselekmények megnevezése eltért mind az elsőfokú ítélet, mind a másodfokú ítélet meghozatalakor hatályban lévő megnevezésektől. Így a Btk. 289. §-a szerinti számvitel rendjének megsértése vétsége az elkövetéskor a számviteli fegyelem megsértése vétsége, a Btk. 290. §-a szerinti csődbűncselekmény az elkövetéskor csődbüntett néven volt szabályozva. Ezért az ítéletábra azt tartotta célszerűnek, hogy az I. r. vádlott valamennyi bűncselekményét újra minősítse.

(I.rendű vádlott neve) I. r. vádlott az elsőfokú ítéletben részletezett magatartásaival az alábbi bűncselekményeket követte el (a bűncselekmények megnevezése és jogszabályi hivatkozása után az ítéletábra feltüntette az elsőfokú ítélet odavonatkozó tényállási pontjait):

6 rb. csalás büntette - melyből 1 rb. társtettségben és folytatólagosan, 1 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk. 318. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont], társtettségben és folytatólagosan elkövetett: 1/b., folytatólagosan elkövetett: 1/c., továbbá: 1/a., 2/a/4. és 2/b/5. - ez utóbbi a **(hitelszövetkezet neve)** Hitelszövetkezet sérelmére 2 rb. bűncselekménynek minősül.

2 rb. adócsalás büntette - melyből 1 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk. 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], folytatólagosan elkövetett: 4/1/a., továbbá 4/1/k.

3 rb. adócsalás büntette - melyből 2 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk. 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], folytatólagosan elkövetett: 4/1/b. és 4/1/f., továbbá: 4/1/i.

4 rb. adócsalás büntette - melyből 2 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk. 310. § (1) bekezdés, (2) bekezdés], folytatólagosan elkövetett: 4/1/e. és a 4/II/a. (ez utóbbi a főügyési átirat minősítéséből kimaradt), továbbá: 4/1/j. és 4/II/b/3.

6 rb. adócsalás vétsége - melyből 4 rb. folytatólagosan elkövetett [Btk. 310. § (1) bekezdés], folytatólagosan elkövetett: 4/1/c., 4/1/d., 4/1/g., 4/1/h., továbbá: a 4/II/b/1., 4/II/b/2.

2 rb. számviteli fegyelem megsértésének vétsége [Btk. 289. § (1) bekezdés a) és b) pont], 5/a. és 5/b.

1 rb. csődbüntett [Btk. 290. § (1) bekezdés d) pont], 6.

5 rb. jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette (Btk. 288. §), 3/c.

1 rb. hitelezési csalás büntette (Btk. 297/A. §), 2/a/3.

Az előbb kifejtettekre figyelemmel a vádlottnak a tényállás 2/b/3. és 2/b/4. pontjaiban részletezett bűncselekményei nem évültek el, az ott részletezett magatartásával további 2 rb., a Btk. 297/A. §-a szerinti hitelezési csalás büntettét követte el. Ugyanakkor a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy ezeknek a bűncselekményeknek a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmények mellett nincs jelentősége, ezért e két bűncselekmény vonatkozásában a Be. 332. § (2) bekezdése alapján tekintette megszüntetettnek az eljárást.

A II., III. és IV. r. vádlottak cselekménye csakúgy, mint az elsőfokú elbírálás idején, a másodfokú elbírálás idején hatályban lévő törvény szerint is 1 rb., a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan, társtettességben elkövetett csalás büntettének minősül. Az elsőfokú bíróság - helyesen - e vádlottak terhére nem állapította meg az üzletszerű elkövetést. E vádlottak védői egybehangzóan sérelmezték a főügyészi átiratban írt azon megállapítást, hogy a 3 vádlott szervezeten követte el a bűncselekményt. A szervezett elkövetés azonban nem azonos sem a bűnszövetségben, sem a bűnszervezetben történő elkövetéssel. Ezt egyik vádlott terhére sem állapította meg az elsőfokú bíróság. Az azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján kétségtől megállapítható volt, hogy mind a 3 vádlott tudta, hogy az I. r. vádlott a **(társaság neve)** Kft.-t kifejezetten arra a célra használja, hogy annak közbeiktatásával jogosulatlanul jusson anyagi előnyhöz, amiből beleegyezésük és közreműködésük fejében II., III. és IV. r. vádlottak is részesültek.

A bűnösségi körülményeket vizsgálva az ítélőtábla az I. r. vádlott esetében további súlyosító körülményként értékelte, hogy egyes bűncselekmények elkövetési értéke a minősítést megalapozó értéket lényegesen meghaladta (1/c., 2/a/4., 4/I/a., 4/I/k.). Enyhítő körülményként értékelte viszont mind a 4 vádlott esetében, hogy a tényállás 1/b. pontjában az elkövetési érték a minősítést megalapozó értéket alig haladta meg. I. r. vádlottnál ugyanez enyhítő körülmény a 4/I/f. és a 4/I/e. tényállásoknál is.

Egyebekben az elsőfokú bíróság maradéktalanul felsorolta a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket. Nem vitás, hogy jelen ügyben valamennyi vádlottnál nyomatékos enyhítő körülményként értékelendő az időmúlás. Az eljárás során nem érhető tetten a vádlottak részéről olyan magatartás, ami kifejezetten az eljárás elhúzását célozta volna. Bár az alapeljárás során az I. r. vádlott ismeretlen helyre távozott és azóta sem került elő, vele szemben a bíróság 2003. február 3. napján

elfogatóparancsot bocsátott ki, majd ügyészi indítványra távollétében folytatta le az eljárást. Mindezek ellenére az ítélőtáblának az az álláspontja, hogy az I. r. vádlottal szemben halmazati büntetésként kiszabott 3 év szabadságvesztés kirívóan enyhe, az nem áll arányban a bűncselekmények tárgyi súlyával és nem szolgálja kellően a büntetési célok megvalósulását sem. Az I. r. vádlott a bűncselekmények többszörös halmazatát, összesen 30 rb. bűncselekményt hosszú időn keresztül, több éven át követte el. A 30 bűncselekményből 6 rb. egyenként is 2-8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Így a halmazati szabályokra és a Btk. 83. §-ában részletezett középérték alkalmazását előíró törvényi rendelkezésre figyelemmel az ítélőtábla indokoltnak tartotta a szabadságvesztés súlyosítását. Ennek tartama azonban még halmazati büntetésként sem éri el a középérték szerinti 7 évet. Az ettől való eltérést az elsőfokú bíróság által is számba vett enyhítő körülmények, azaz a jelentős időmúlás, a vádlott megromlott egészségi állapota, büntetlen előélete és a kár egy részének megtérülése indokolta.

A másodfokú bíróság a közügyektől eltiltás tartamának súlyosítását szükségtelennek tartotta. Az elsőfokú bíróság által kiszabott 3 év kellően igazodik az I. r. vádlott által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyához és jellegéhez, valamint a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességhez.

A II., III. és IV. r. vádlottak esetében az ítélőtábla a korábbiakban már rámutatott arra, hogy e vádlottaknál még enyhítő szakasz alkalmazásával sincs törvényi lehetőség pénzbüntetés kiszabására. A vádlottak által elkövetett bűncselekményt az elbíráláskor hatályban lévő törvény 1-5 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Az elsőfokú bíróság által helyesen számba vett enyhítő körülményekre figyelemmel azonban a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a büntetési tétel alsó határának megfelelő szabadságvesztés is túl szigorú mindhárom vádlott esetében, ezért a Btk. 87. § (1) és (2) bekezdés d) pontjának alkalmazásával a II. és a III. r. vádlottal szemben egyezően 5-5 hónap szabadságvesztést, míg a többszörös visszaeső IV. r. vádlottal szemben 8 hónap szabadságvesztést szabott ki. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára vonatkozó rendelkezés a Btk. 43. § a) pontján alapul.

Tekintettel a jelentős időmúlásra, II. és IV. r. vádlott esetében korlátozott beszámítási képességükre, a büntetési célok megvalósulásához a másodfokú bíróság nem tartotta szükségesnek a szabadságvesztés végrehajtását, ezért azt a Btk. 89. § (1) és (2) bekezdése alapján a törvényi minimumban megállapított időtartamra felfüggesztette.

Az így kiszabott büntetések tartamának meghatározásakor a másodfokú bíróság messzemenően figyelembe vette a jelentős időmúlást, és az igen hosszú büntetőeljárást, ezért ennél súlyosabb tartamú szabadságvesztés kiszabását nem találta indokoltnak, ugyanakkor ilyen mértékű büntetés még a jelentős időmúlás mellett is szükséges a speciális és generális prevenció megvalósulása érdekében.

Az elsőfokú bíróság szükségtelenül rendelkezett akként, hogy a **(1. sz. magánfél neve)** Kft. polgári jogi igényének érvényesítését a megítélten túli összeg tekintetében egyéb törvényes útra utasítja. A **(1. sz. magánfél neve)** Kft. ugyanis pontosan az elsőfokú ítéletben kártérítésként megállapított összeg tekintetében terjesztette elő polgári jogi igényét. Ezért a másodfokú bíróság a **(1. sz. magánfél neve)** Kft. részére megítélt kártérítést meghaladó polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítására vonatkozó rendelkezést mellőzte.

A **(1. sz. magánfél neve)** Kft. jogi képviselője a nyilvános ülésen a kamat mértékének módosítását kérte. Helyesen hivatkozott arra, hogy a kamatszámítás kezdő időpontjában a kamat mértéke 20% volt. Ugyanez vonatkozik a **(gazdasági társaság neve)** Bt.-nek megítélt kártérítés után járó kamat mértékére is. Ezért az ítélet tábla a megítélt polgári jogi igények után a Ptk. 301. §-a alapján az ott megjelölt időpontoktól a mindenkorai törvényes kamat megfizetésére kötelezte az I. r. vádlottat.

Egyebekben az elsőfokú bíróság helyesen rendelkezett a többi kártérítési igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása iránt.

Az elsőfokú bíróság az illetéktörvényben meghatározott 750.000,- Ft maximum illeték megfizetésére kötelezte az I. r. vádlottat. A fizetendő illeték összegét külön-külön, a megítélt kártérítések alapján kell kiszámítani. Ezért a másodfokú bíróság az I. r. vádlottat további 750.000,- Ft eljárási illeték megfizetésére is kötelezte. Az 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján az I. r. vádlott ezáltal összesen 1.500.000,- Ft illeték megfizetésére köteles.

Az eljárás során az **(követeléskezelő neve)** Követeléskezelő **(követeléskezelő címe)** is polgári jogi igényt terjesztett elő az **(1. sz. pénzügyi intézmény neve)** Rt. engedményezése folytán a devizakölcsön szerződésből származó 95.380.276,- Ft tőke és annak 1999. február 12. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatainak megfizetése iránt. A Be. 51. § (1) bekezdése szerint sértett az, akinek jogát vagy jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette. A sértetti pozícióban az irányadó bírói gyakorlat szerint jogutódlásról csak a sértett halála, illetőleg a jogi személy megszűnése esetén lehet szó (BH 2009/318.).

Az **(követeléskezelő neve)** Követeléskezelő tehát semmiképp nem tekinthető az eljárás sértettjének, ezért a büntetőperben polgári jogi igényt nem érvényesíthet. A követelése megítélése iránt külön polgári peres eljárást kezdeményezhet.

A **(gazdasági társaság neve)** Bt. jogi képviselőjének azon észrevétele, hogy a felszámolási eljárás és az abban megállapított hitelezői sorrend alapján a követelésének megfelelő összeget a bíróság utalja vissza a felszámolónak, alaptalan,

mert az iratokból megállapíthatóan az I. r. vádlott ingó és ingatlanjaira elrendelt zár alá vételt 1998. december 14. napján foganatosította a nyomozó hatóság, tehát előbb, mint ahogy a **(korlátolt felelősségű társaság neve)** Kft. felszámolása jogerőre emelkedett (1998. december 18. napján).

Az elsőfokú bíróság hiányosan rendelkezett az I. r. vádlottól lefoglalt 51.500.000,- Ft tekintetében és rendelkezésének jogszabályi alapját sem határozta meg. Ezért az ítélet tábla a Be. 155. § (1) és (2) bekezdése alapján a Csongrád Megyei Bírósági Gazdasági Hivatalnál BL.00124/2006. szám alatt bírói letétként kezelt 51.500.000,- Ft lefoglalását megszüntette és azt az I. r. vádlottnak kiadni rendelte, de a Be. 157. § (1) bekezdése alapján azt a bűnügyi költség és a polgári jogi igények biztosítására visszatartotta.

A Be. 157. § (2) bekezdése alapján a bíróság figyelmezteti a magánfeleket, hogy a visszatartást megszünteti, ha a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított 60 napon belül nem kért végrehajtást.

A **(1. sz. magánfél neve)** Kft. jogi képviselője ügyvédi munkadíj megállapítását is kérte, ezért a másodfokú bíróság a 26/2003. (VII.01.) IM-BM-PM számú rendelet 3. § (1) bekezdés b) pontja és 6. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 340. § (1) bekezdésére is - az I. r. vádlottat kötelezte az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt 12.500,- Ft jogi képviselői munkadíj megfizetésére.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a büntetőeljárás során felmerült valamennyi bűnügyi költség megfizetésére kötelezte a vádlottakat. Emellett számítási hibát is vétett, hiszen az általa megállapított részösszegek összege nem 3.754.024,- Ft, hanem 3.760.024,- Ft. A Be. 403. § (5) bekezdése szerint azonban a vádlott nem kötelezhető annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely annak folytán merült fel, hogy az eljárást meg kellett ismételni. Ezért a vádlottak csak az alapeljárásban (a nyomozás során és a legelső első- és másodfokú eljárásban) felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelezhetők. Az ítélet tábla a Be. 338. § (1) és (3) bekezdése alapján kötelezte a vádlottakat külön-külön, illetőleg egyetemlegesen az alapeljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére. A Be. 403. § (5) bekezdése, illetőleg a Be. 339. § (1) bekezdése alapján állapította meg az állam terhéen maradó bűnügyi költséget.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélet tábla az ügyész által bejelentett fellebbezést részben alaposnak ítélte, ezért az elsőfokú ítéletnek (I.rendű vádlott neve) I. r., (II.rendű vádlott neve) II. r., (III.rendű vádlott neve) III. r. és (IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlottakra vonatkozó és fellebbezések folytán felülbírált részét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A teljesség érdekében jegyzi meg az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének bevezető részében szükségtelenül tüntette fel a 2009. évi februári és márciusi tárgyalási napokat, mert a tárgyalást 2009. október 19. napján - helyesen - a Be. 287. § (3) bekezdése alapján előlről kezdte.

A másodfokú bíróság az iratok alapján megállapította (III.rendű vádlott neve) III. r. vádlott előző nevét, valamint (II.rendű vádlott neve) II. r. vádlott fellebbezési nyilvános ülésen felmutatott személyazonosító kártyájának számát és a közokirat alapján születési idejét is helyesbítette.

Az ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2011. január 20.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk.	Dr.Cserháti Ágota sk.	Dr. Katona Tibor sk.
a tanács elnöke	a tanács tagja, előadó	a tanács tagja

A Szegedi Ítélőtábla Bf.II.414/2010/11. számú ítélete és a Csongrád Megyei Bíróság 6.B.671/2008/87. számú ítéletének (I.rendű vádlott neve) I. r., (II.rendű vádlott neve) II. r., (III.rendű vádlott neve) III. r. és (IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlottakra vonatkozó és a fellebbezések folytán felülbírált, de a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és - (II.rendű vádlott neve) II. r., (III.rendű vádlott neve) III. r. és (IV.rendű vádlott neve) IV. r. vádlott vonatkozásában fel nem függesztett részében - végrehajtható.

Szeged, 2011. január 20.

Gyurisné dr.Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke